

2023. november | 12. évfolyam 10. szám

CSOPAKI Hírek

Csopak Község közéleti havilapja

Csopaki művészek:

**Héhn Zsuzsanna
és Urmai László**

A lepkevadász

Beszélgetés Balogh Botonddal

**Csopak sétányt avattak
Szovátán**

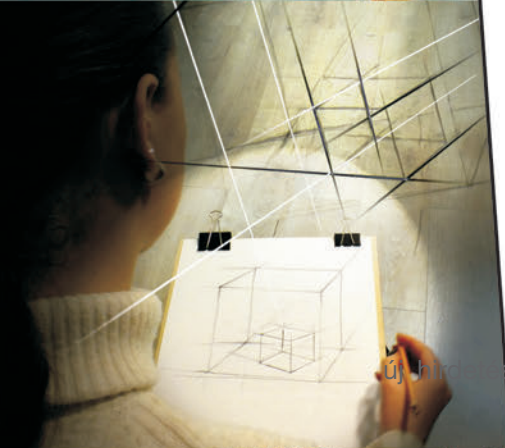
**Rosta Marian,
a fest'ész**

NOVEMBERI számunkból

csopak.hu

23|11

Csopak..., ...mert szeretem!

Alkotó látásmódot és Rajz-festő-tudást fejlesztő Tanfolyam általános iskolás, középiskolás és felnőtt korosztályban

CSOPAKON

ART

Alkotó Rajz Tanfolyam

Urmai László
grafikus/festőművész

Telefon: 06-20-217 4121
urmaigrafika@gmail.com

Minden ciklusnak, történetnek van kezdete, fejlődése, kibontakozása, lecsendesedése és lezárása. Így van ez a mi munkánkkal is az önkormányzat képviselő-testületében, hiszen választástól választásig kapunk felhatalmazást arra, hogy egy közösség ügyeit intézzük, életét rendben tartsuk, fejlődését elősegítsük. Ugyanakkor a község életében szükség van a folyamatosságra, a kiszámíthatóságra, nem lehet néhány évente újraírni a terveket, célokat, víziókat. Ez szétmorzsolná a közösség életét.

Olvasgatom, mi minden történt például 2019 novemberében.

Magyarországon lezajlottak az önkormányzati választások, már az atlétikai világbajnokságra készültünk, a Katona József színházban újabb metoo botrány robbant ki, Recep Tayyip Erdogan török elnök Budapestre látogatott. A nagyvilágban Hongkongban súlyos tüntetések zajlottak, megindult az impeachment Trump ellen, kiderült, hogy komikusok is tudnak országokat vezetni, hiszen megválasztották Volodimir Zelenskijt Ukrajna elnökének. Leégett a Notre Dame, és megszületett II. Erzsébet királynő nyolcadik dedunokája.

A felsorolás nyilván nem teljes, épp csak válogattam egy kicsit. Sodró események áradata bel- és külföldön egyaránt.

Aztán elolvasom a Csopaki Hírek 2019 novemberi számát, amiben azt látom, hogy Turisztikai díjat nyertünk el, a Tihanyi Garda Fesztivál díszvendégei voltunk, új eszközökkel bővült a háziorvosi rendelő, és a képviselő-testület alakulásáról is szól egy cikk. A mi ciklusunk ekkor indult. Esküt tettünk, beszédet mondtam... és ahogy olvasom a sorokat, úgy érzem, ezeket a mondatokat akár ma is mondhatnám. Nem azért, mert nem változott semmi, hanem azért, mert sikerült megvalósítanunk a ciklusok váltakozása közben is azt az állandóságot, ami a biztonságot és kiszámíthatóságot jelenti a közösség számára.

Csopakról szólt álmaink, céljaink, a munkánk során megvalósított értékeink mit sem változtak.

„Az lesz a feladatunk a következő 5 évben – ahogyan azt tettük az előző 5-10-15 évben is-, hogy megőrizzük azt, ami érték, miközben új lehetőségeket keresünk, új célokat tűzünk ki annak érdekében, hogy jó legyen Csopakon élni. Nemcsak azért, mert ideköt minden, hanem mert a jó és tartalmas élet feltételei és lehetőségei megvannak nálunk.” (Idézet a 2019 novemberében elmondott beszédből.)

Ezt ma pontosan ugyanígy gondolom.

Az egyik, talán kevésbé látványos megnyilvánulása az állandóságnak a művészet, az alkotás, a kreativitás jelenléte Csopakon. Olyan csendes, békés áramlat ez Csopak életében, ami kevésbé jelenik meg a hangos közösségi médiában, nem követelik nap, mint nap a figyelmünket, mégis fontos érzéseket, pillanatokot örökítenek meg az életünkből.

Ha csak az elmúlt évszázad neveit említem, Csopakhoz szorosan kötődő, itt alkotó művészeink voltak például Nyárády Gulyás Jenő, Csizmadia Zoltán, Jankovits Gusztáv, Bencze László.

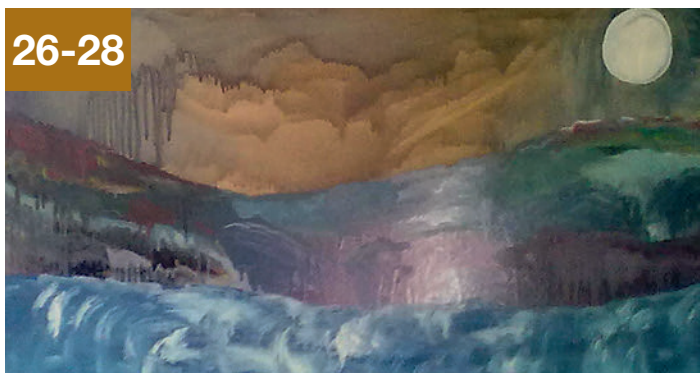
Újságunkban most olyan csopaki emberek mutatkoznak be, akik itt élnek köztünk, alkotnak, gyerekeket tanítanak a művészet gyakorlására, átélésére, és szívesen mesélnek kedves időtöltésükről, munkájukról, hivatásukról. Fogadják szeretettel a Csopaki Hírek novemberi számát!

Ambrus Tibor polgármester

Tartalom

23|11

- 1** Polgármesteri köszöntő
- 4-7** Csopaki művészek:
Urmai László
- 8-9** A lepkevadász
Beszélgetés Balogh Botonddal
- 10** Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
- 11-13** Csopaki művészek:
Héhn Zsuzsanna
- 14** Elmúlás
- 15-16** Gyűjthető Jegyzőkönyv
- 17** Egy éve alapítottuk
a Csopaki Agora közösségét
- 18-19** A Csopaki Nyugdíjas Klub hírei
- 20-21** Óvodánk életéből
- 22-23** Csopaki mesék: Sündi, Nándi
és a különös csillagok
- 24-25** Csopak sétányt avattak Szovátán
- 26-28** Rosta Marian, a fest'ész
- 29** Képviselő-testületi ülésről jelentjük
- 30-32** Aktuális híreink

Héhn Zsuzsanna

festménykiállítása

az Arácsi Népházban
(Balatonfüred, Lóczy Lajos utca 62.)

Megnyitó: 2023. november 3.,
péntek, 17:00 óra

A kiállítást megnyitja:
Bán László szerkesztő-műsorvezető

Közreműködnek:
Rábaközi Rita - ének és
Küronya Veronika - zongora

A kiállítás megtekinthető:
2023. december 4-ig
az Arácsi Népház
nyitvatartási idejében
(hétfő, csütörtök: 10:00-18:00;
szerda: 14:00-18:00)

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk.

kultura.balatonfured.hu,
info@furedkult.hu,
+36 (87) 788-456,
facebook.com/balatonfuredkultura

Csopaki művészek: **Urmai László**

Mi adhatna tökéletesebb otthonot egy alkotóművésznek, mint Csopak, ahol a Balaton hullámai ölelik a partot, és a szőlőültetvények illata tölti be a levegőt. A közelmúltban felavatott körforgalom szívében látható szobor településünk új jelképévé vált, ami által az itt lakók, és az átutazók is megismerhetik azt az életörömet, mely a borok gazdagságát, a vitorlázás szabadságát, és a hullámok játékoságát ünnepli. A szobor alkotója, a csopaki életérzést hűen megjelenítő Urmai László már egy éve helyi lakos, ám a vele készült interjú során fény derül arra, hogy egy csopaki nyári

vakáción ismerte meg feleségét, Ritát is, akivel éveken átívelő levelezések, és találkozások során kibontakozó szerelmük emléke nagyon régóta ide köti őket.

Amikor arról kérdezem, mi az első emléke Csupakról, mosolyogva meséli, hogy már fiatal korában ide járt nyaranta, a feleségét is itt ismerte meg. Egy parti üdülőben volt nyaralni, ahol Rita volt a portás, és hamar jó barátság alakult ki köztük. Akkoriban még nem volt mobiltelefon, más világot volt, mint most, így nyaranta az üdülőben, és néhány buliban, például szilveszterkor találkoztak, év közben pedig leveleztek. Aztán amikor felnőttek, a barátságból szerelem lett. De ne rohanjunk ennyire előre.

Ahogy visszaemlékszik, amióta ceruza van a kezében, ő rajzol. A művészeti pálya mellett még az erdészlet lett volna neki befutó, de mivel a művészeti iskolákba akkoriban is más felvételi rendszer volt, és már tudta, hogy grafika szakra felvették, így máshova nem is felvételizett. A középiskolát egy szegedi művészeti középiskolában végezte, ahonnan Budapestre ment tovább tanulni. Pályáját reklámgrafikusként kezdte, saját ügynöksége volt, aztán szabadúszóként folytatta.

Talán a legizgalmasabb időszakban kezdte a pályafutását, hiszen ő még a klasszikus „ceruzás-

radiós” grafikus, testközelből élte át a digitalizációt. Azt mondja, a váltás akkoriban nem volt ennyire gyors, mint most, a technika sokkal lassabban fejlődött. Nevetve mondja, hogy még a nagy floppyk korszaka volt az első, és minden korszak több évet ölel fel. Eleinte nagyon nagy versenylőnynek számított, hogy az ügynökségnél voltak számítógépek. Ahogy ő fogalmaz, nem volt az a munkamennyiség, amit ne tudtak volna megcsi-

nálni, szárnyaltak. Viszont amikor néhány évvel később már kikerültek a munkaerőpiacra azok a fiatalok, akiknek a „vérükben volt” a technika, akkor egy ideig ők uralták a piacot. Persze akkor sem unatkoztak, hiszen olyan ikonikus korszakokat élt meg, mint például az internet berobbanása. Számátalan weboldal arculatát tervezte meg, ez is töretlen sikerrel ment, amíg meg nem jelentek a piacon a sablon alapú weboldalkészítő szoftverek, amik máig virágkorukat élik. Izgalmas visszatekintések ezek, főleg ebben az időszakban, amikor a technika egy újabb nagy korszak kezdetén van a mesterséges intelligencia megjelenése miatt. Természetesen minden digitális képalkotó rendszerben otthonosan mozog, de máig mindent papíron tervez meg először, ő úgy mondja, nem tud számítógéppel gondolkodni, az alkotáshoz kell neki a papír és a ceruza, amikor elkészül valamivel, akkor digitalizálja. Éppen ezért nagyon örül neki, hogy ma is vannak olyan területek, ahol érték ez

a fajta kézi rajz, például nagyon büszke tankönyv-illusztrációira.

Reklám területen mindig az idővel kellett versenyt futnia, így a művészetének maradéktalan megélése picit háttérbe szorult, azonban 20 éve újra festeni kezdett, ebben le tudott picit lassulni, és ki tudta élni a valódi alkotás élményét. És amikor a környezetükben élők látták, hogy milyen csodálatos képeket fest, a szülők sorra kérték fel, hogy tanítsa gyermekeiket is festeni. Az első növendékei 14 évvel ezelőtt ragadtak ecsetet, akkor még budapesti festő tanfolyamán, és utolsó budapestiként töltött évében már négy alkotó csoportban 25 tanítványa volt. A tanítványok közül van, aki művészeti középiskolában, vagy a képzőművészeti főiskolán tanul - meséli büszkén a budapesti pályafutását László.

Idő közben a csopaki szerelemből házasság lett, két csodálatos gyermekük született. És minden évben több hetet voltak itt a Balatonnál a családi nyaralóban. Azt mondja, feleségével azt tervezték, nyugdíjas éveiket itt szeretnék majd tölteni, hiszen mindig, amikor itt pihentek, fantasztikusan érezték magukat, vissza sem akartak menni. Aztán két éve arra gondoltak, mi lenne, ha nem várnának a nyugdíjig, miért ne költözhetnének le már most?! Eldöntötték, hogy költöznek, és ezzel egy időben László felesége meglátta az interneten, hogy a Polgármester Úr ötleteket vár az újonnan készülő

körforgalom szobrának terveihez. Mivel már Budapesten is több ilyen projektben vett részt, szobrokat, szoboregyütteseket tervezett, amiket fából, fémből, vagy azok ötvözetéből valósítottak meg, így beküldött egy tervet. Amikor felhívták, hogy az ő pályázata nyert, nagyon örült, hiszen ennél jobb „belépője” nem is lehetett volna a Balaton-felvidéki életüknek.

Másfél éve csopakiak, és szerencsére itt is megtalálta a festeni vágyó gyerekeket. Jelenleg 2 csoportban 9 tanítványa van. A csoportok összeállí-

tásánál arra is odafigyel, hogy a gyerekek egy korosztályúak legyenek, együtt haladjanak, és nagyon fontos az is, hogy jól kijöjjenek egymással, hasonló humorúak legyenek. Van, hogy az alkotóműhelyben festenek, de gyakran kimennek a szabadba, vagy Csopak legszebb helyeire festeni. Az ART festő tanfolyam idén a második évét kezdte, és októberben megrendezésre került az első kiállításuk is, aminek a megnyitóján a gyerekek elmesélhették, hogyan készülnek a képek, mi a kedvenc technikájuk, hol szeretnek leginkább alkotni, és lehetett köztük látni azt a közös hullámhosszt, amiről László mesélt, amikor a csoportok összerakásáról volt szó. Azt mondja, most a legnagyobb fókusz a gyerekek tanításán van, de emellett egy saját, kifejezetten Balatonról szóló kiállításon is dolgozik.

Amikor azt kérdezem, mire a legbüszkébb az életben, azt mondja: „Hát a gyerekeimre!” A lánya, Luca művészeti pályát választott, lakberendező és belső építész, a fia, Bence pedig a legjobb nápolyi pizzát süti az országban, és mellette zenéket is szerez. Így még ha nem is festők, az alkotás szépségét és a művészetek szeretetét mindkettőjük viszi tovább a munkájában.

Más a férfi, ha más a NŐ

A lepkevadász

Beszélgetés Balogh Botonddal

A Csapaki Református Általános Iskola elvégzése után a balatonfüredi Lóczy Lajos Gimnázium angol-magyar kéttannyelvű osztályában most készül az érettségire. Mindeközben folyamatosan lepkék után kutat, így olykor olyan példányokra is bukkan, amelyeket a Magyar Természettudományi Múzeum kér el tőle a gyűjteménye számára. Balogh Botonddal, akinek nevét Thaiföldön már egy új lepkefaj is viseli, a lepkevadászatról, a különleges csopaki pillangókról és a globális felmelegedés hatásairól beszélgettünk.

– Egészen kicsi gyermekkorodtól kezdve érdekeltek az állatok, sőt, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek a tagjai is vagy. Mikor és miért kezdted el végül komolyabban foglalkozni a lepkékkel?

– A koronavírus alatti bezártság alatt mint mindenki más, én is sokat ültem az internet előtt. Főként az állatokkal kapcsolatos oldalak érdekeltek, és amint ezeket olvastam, azt vettem észre, hogy bár rengeteg különféle lepkefaj él körülöttünk, azokat mégis viszonylag könnyű határozni. Így egyre jobban beleástam magam a szakirodalomba, felvettem a kapcsolatot a hasonló érdeklődésű emberekkel, és elkezdtem feltérképezni, milyen lepkefajok is élnek a környéken.

– Hogyan képzeljük el egy ilyen „lepkevadászatot”?

– Nagyon sokféle módszer van, de talán a leggyakoribb a „lámpázás”. Vagyis, hogy egyszerűen fel-

kapcsolom a teraszon a lámpát, és a fényre már jönnek is a lepkék. Persze, nem mindegy, hogy milyen izzót használok, mert a led erre nem alkalmas. Legjobbak a régi típusú kevert fényűek, illetve az UV. Vannak azonban olyan fajok, amelyek szinte csak „csalíra” jönnek, ami nagyon egyszerűen elkészíthető, csupán egy vörösboros – cukros lébe beáztatott ruhadarabra van szükség. De nagyon gyakran használok csapdát is, ami azért hasznos, mert nem kell megvárnom, hogy a lepkék megérkezzenek, ugyanis egy terelő, egy tölcsér és az UV-fény segítségével bevonzom őket egy vödörbe, ahonnan nem igen tudnak kijutni. Az, hogy milyen fajokra sikerül bukkannom, az élőhelytől, az évszaktól és az időjárástól függően változik.

– Hogyan történik a fajmeghatározás? Ahogyan a filmekben látjuk, neked is van már egy hatalmas lepke-gyűjteményed?

– Egyáltalán nincs. Van ugyan pár elpusztult lepke, de azokat már így találtam. Azért, hogy ki tudjam őket állítani, soha nem öltem meg egyetlen példányt sem. Csak fotót készítek róluk, amiket aztán feltöltök az izeltlabuak.hu internetes oldalra. Először még mások határoztak helyettem, de mára elértem, hogy ezen az oldalon ma már szinte csak én határozok lepkéket. A határozás elég bonyolult, hiszen egészen apró különbségek is vannak az egyes fajok között, de elsőként mindenképpen a lepkék különféle mintázati elemeire érdemes figyelni. Vannak azonban olyanok, amelyeket csak az ivarszerveik alapján tudunk megkülönböztetni egymástól, ehhez fel kell boncolni, és mikroszkóp alatt megvizsgálni az állatot.

– Magyarországon hányféle lepkefajjal találkozhatunk?

– Több ezer fajról beszélhetünk, de ezek jó része vagy nagyon ritka, vagy csak lokálisan fordul elő, de olyan is van, ami már szinte biztosan kihalt, de továbbra is benne van a magyar fajlistában.

– És mi a helyzet Csapakkal? Milyen különleges vagy ritka fajokra sikerült itt bukkannod?

– Csapakon lassan már közel négyszáz fajt sikerült találnom, amelyek között bőven vannak ritka és védett példányok. A település nagyon jó élőhely a lepkék számára annak ellenére, hogy viszonylag

1. *Athetis baloghbotondi* sp. n. Holotype male, Thailand (wingspan 30 mm)

2. *Athetis baloghbotondi* sp. n. Paratype female, Thailand (wingspan 31 mm)

kicsi a területe, de vannak mocsaras részei és erdős térségei is, amelyekben teljesen más fajok fordulnak elő. A Paloznak és Csopak közötti árokban például törpeszender hernyókat találtam, míg a Balaton melletti mocsaras területen pedig már a kifejlett példánnyal is találkoztam. A törpeszenderről tudni kell, hogy a legkisebb szender hazánkban, természetvédelmi értéke 50.000 Ft. Tavaly pedig a Berekháton egy hasonló eszei értékű gyászos medvelepkét figyeltem meg, aminek a környékről utoljára az 1960-as években volt adata, de az országban sem túl gyakran fordult elő eddig. Ami meglepő, hogy idén is találtam már belőle kifejlett példányt, sőt, hernyót is, ami azt jelenti, hogy nem idevándorolt valahonnan, hanem konkrétan itt is lakik. Meséltem erről Tóth Balázs muzeológusnak, aki a Magyar Természettudományi Múzeum Lepkegyűjteményét kezeli, és kérte, hogy adjak oda egy egyedat a múzeumnak, mert ott ebből a fajból nagyon kevés van. Természetesen örömmel tettem eleget a kérésének, így ez a csopaki gyűjtésem már egy országos múzeum gyűjteményét gyarapítja.

– Mindemellett olykor hernyókat is nevelsz egészen addig, amíg kifejlett pillangó nem lesz belőlük...

– Speciális dolog, mert így végig tudom követni a hernyók fejlődését. Ez azért is jó, mert van olyan faj, amelyeknek a hernyóit még meg lehet különböztetni egymástól, míg a kifejlett lepkéket már nem. Ez a ritkább eset, általában fordítva van, hiszen a hernyók alapvetően rejtőzködni akarnak, így többnyire ugyanazok a mintázati elemeik. Ha olyan hernyót találok, amit meg tudok határozni, könnyű dolgom van: utánanézek, mit eszik, és folyamatosan azzal etetem. Amikor a bábból kifejlett lepke, azaz imágó lesz, szabadon engedem.

– A globális felmelegedés, különösen a forró nyarak, hogyan befolyásolják a hazai lepke-állományt?

– Azt figyeltük meg, hogy nemcsak a lepkékből, de általánosan minden rovarból kevesebb van. Ez

azonban valószínűleg a vegyszereknek és a permekezésnek köszönhető, hiszen például a szúnyoggyérítés után nem érdemes kimenni lepkészni, a tapasztalatok szerint ugyanis szinte semmit nem lehet találni. A felmelegedés hatását pedig az mutatja, hogy az utóbbi tíz évben számos új, általában vándorfaj jelent meg jellemzően délről. Ilyen például a gyapottok-bagolylepke, ami mostanság nagyon gyakori, ugyanakkor a hernyója rendkívül kártékony, szinte mindent megeszik. Belemegy a paradicsomba, de még a muskátlit is megrágja. De a vándorfajok közé tartozik a vöröscsikós vándoraraszó is. Ebből itthon egyet láttam, teljesen véletlenül. Ha keresné valaki, szinte biztos, hogy nem találná meg.

– Thaiföldön a közelmúltban egy új lepkefajt neveztek el rólad. Minek köszönheted ezt a megtisztelést?

– Szintén a Magyar Természettudományi Múzeumban dolgozik Ronkay László, aki nemcsak itthon, de világszinten is az egyik legnagyobb szakteknitély a szakmában. Vele folyamatosan tartom a kapcsolatot, hiszen Európán belül szinte minden lepkét meg tud határozni. Így, ha valamiben nem vagyok biztos, elküldöm neki a kérdéses példány fotóját, és olyan meghatározásokban is segített már, amelyekről mindenki más azt mondta, lehetetlen. Az egyik ilyen határozás után elküldte nekem azt a frissen megjelent albumot, amelyben a közelmúltban felfedezett lepkefajokat és alfajokat publikálta. Ebben az egyik pillangó neve alatt a következő szerepelt: *Athetis baloghbotondi*. Hihetetlen meglepetés volt, egyáltalán nem számítottam rá! Egyébként valóban egy Thaiföldön élő lepkéről van szó, amely télen a hegyekbe vándorol, így viszonylag nehéz megtalálni. De nagyon büszke vagyok rá!

Az interjút készítette:

Szűllőszem Csopaki Nagycsaládosok Egyesülete

Éltető Balaton-felvidékért Egyesület:

itt a jövőre megnyíló pályázati lehetőségek listája

Az idén 15 éves ÉLTETŐ Balaton-felvidékért Egyesület a Balaton-felvidék egyik legnagyobb társadalmi szervezete, Veszprém vármegyében, több, mint 1000 km²-es területen

végzi vidékfejlesztési tevékenységét. Az ÉLTETŐ közreműködésével az elmúlt években több, mint 2 milliárd forint fejlesztési forráshoz jutott a térség. A LEADER Helyi Akciócsoportként működő szervezet az idei évben négy szakmai csoportra készítette el működési területének Helyi Fejlesztési Stratégiáját (HFS), melynek alapján, az Irányító Hatóság egyetértése esetén, a jövő év tavaszán – összesen 442.030.825 Ft összegben – várhatóak a pályázati felhívások megjelenése:

Vállalkozások fejlesztésének támogatása:

Itt pályázhatnak támogatásért „A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék” védjeggyel rendelkezők, turisztikai területen működő vállalkozók – ős-, kistermelők, adószámos magánszemélyek, illetve az olyan mikro-, kis- és középvállalkozások – akik részei az ÉLTETŐ együttműködési programnak. A maximális támogatási összeg projektenként: 7.000.000 Ft

Közösségi célú fejlesztések támogatása:

Itt pályázhatnak támogatásért az önkormányzatok és a civil szervezetek. (pld: közösségi terek fejlesztése, eszközbeszerzések stb.) A maximális támogatási összeg projektenként: 7.000.000 Ft

Komplex szakmai projektek támogatása:

Itt pályázhatnak a speciális célok fejlesztésére szolgáló projektek. (pld: Éltető Védjegy, ifjúság segítése, hátrányos helyzetűek, nők szerepvállalása stb.). A maximális támogatási összeg projektenként: 35.000.000 Ft

Élményprogramok támogatása:

Itt pályázhatnak a rendezvények, műhelymunkák, képzések, kisebb tanulmányutak. (kivéve a falunap jellegű rendezvények). A maximális támogatási összeg projektenként: 3.000.000 Ft

A Helyi Fejlesztési Stratégia fő célja a Balaton-felvidéki termékek, szolgáltatások népszerűsítése mentén a gazdasági együttműködések, valamint a helyi közösségek és fejlesztési kapacitások erősítése.

Cél továbbá a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése; a helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése; az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása; a közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése; a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése; a kedvezőtlen szociális helyzetben élők felzárkóztatásának ösztönzése, esélyegyenlőség és a társadalmi befogadás javítása; a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

A társadalmi összefogás és a közösségi gondolkodás elvei szerint dolgozva, hazai és nemzetközi partnereivel hatékonyan együttműködve az ÉLTETŐ széleskörű tapasztalatokat szerzett és kiemelkedő eredményeket ért el a fenntartható vidékfejlesztés, a turisztikai kínálat összehangolása, valamint a Balaton-felvidék szellemi örökségének védelme és népszerűsítése területén.

Bővebben az ÉLTETŐ-ről: www.eltetobalatonfelvidek.hu
Bővebben a HFS-ről:

www.eltetobalatonfelvidek.hu/helyi-fejlesztési-strategia-2023

Közösségi média: www.facebook.com/balatonleader

Kapcsolat: kozpont@balatonleader.hu

Csopaki művészek:

Héhn Zsuzsanna

Csopakon a Balaton szellője simogatja a tájat. Talán ez lehet az oka, hogy annyi művészt vonz ez a téma, és több csopaki is sikeres festőkarriert tudhat magáénak. Héhn Zsuzsannát sokan ismerik, hiszen 14 éves kora óta csopaki, és az utóbbi 20 évben sokszor találkozhattunk a nevével kiállításai kapcsán is. Ismerjük most meg az ő történetét, hogyan vált a Balaton-felvidék művészeti életének meghatározó alakjává.

Festészet iránti szeretete gyerekkorából indul, és bár nyugdíjas koráig az élete más területen bontakozott ki, a művészet mindig is ott lakozott a lelkében. Veszprémi közgazdasági tanulmányi után a balatonfüredi rendelőintézetben, majd a csopaki strandon dolgozott, de mindvégig arra készült, hogy nyugdíjas éveiben festeni fog.

Amikor pályaválasztás előtt álltam, szóba sem jött a festészet, akkor más világ volt, és a művészi pálya nagyon távolinak tűnt nekem. Az iskola elvégzése után nem volt az életem része a rajzolás, de a gyerekekkel nagyon sokat kézműveskedtünk, rajzoltunk, festettünk. És folyamatosan jártam kiállításokra is. Nagyon sokáig vártam rá, hogy kinyissam magam előtt ezt a csodálatos világot, és amikor elértem, nagyon boldog voltam. Hatalmas volt bennem a tudásvágy, nagyon akartam ezt a festészetet – mondja Zsuzsanna.

Éppen idén 20 éve annak, hogy csatlakozott a 2001-ben indult, Kádár Tibor által vezetett Szivárvány rajz szakkörhöz, aki nem csak tanította, mentorálta is őket. Most is hihetetlen örömmel beszél a kezdeti időszakról, hogy Tibor mennyire alaposan megtanított nekik mindent, olyan komoly alapot és háttértudást kaptak, amihez máig vissza tud nyúlni. A rajzolás, festészet alapjai mellett a művészettörténetre is nagy hangsúlyt fektettek, ez elengedhetetlenül fontos, hiszen így tudott kialakulni saját stílusa, ma is ez által tud folyamatosan formálódni. Azt mondja, muszáj megérteni a korszakokat is ahhoz, hogy a festőket és képeiket megérthessük. Külön öröm számára, hogy a több, mint két évtizede alakult szakkörből többen az első pillanattól máig minden csütörtök este összeülnek festeni. Nagyon szeret csoportban dolgozni, mert amellett, hogy inspiráló számára, véleményt is mondanak

egymás festményeiről, ami sokszor építő, az alkotót magát is más perspektívába helyezi. Művésztszársaival természetesen emberileg is nagyon jó kapcsolatot ápolnak, rendszeresen járnak együtt kiállításokra, legutóbb a kápolnásnyéki Halász Kastélyban Csernus Tibor kiállításán vettek részt, ami nagyon nagy hatással volt rá.

Zsuzsanna művészete a klasszikus alapoktól indult, ahol a csendéletek, és az alapformák rajzolása adták a tudása bázisát. Olyan izgalommal és részletességgel mesél arról, hogy hogyan tanulták a legapróbb részleteket, és építették azokat lépésről lépésre egymásra, mintha tegnap történtek volna. Mesterétől azt is megtanulta, hogy a képeket kate-

gorizálni kell, az összes képe megvan az első pillanattól kezdve, és rendszeresen vissza is nézi őket, szereti látni, hogy honnan hová fejlődött, és merre tart, ha pedig elakad valamiben, olyankor is segítenek korábbi festményei.

Eleinte hónapokig csak csendéleteket festettünk, az első kiállításunkon is minden a köcsögökről és almákról szólt. Van is olyan virágcsendéletem, amit soha nem fogok eladni, mert érzelmileg nagyon kötődöm hozzá. Mégis az első meghatározó élményem az volt, amikor egy kiállításon megláttam egy Poharak című festményt. Nagyon megérintett, hogy hogyan lehet ilyen gyönyörűen lefesteni kristálypoharakat egy kosárban. 2017-ben nekiálltam én is, és nagyon nehéz volt, mert ennél a képnél nem lehet hibázni. Nagyon büszke vagyok rá, hogy sikerült – mondja a festőnő.

Az évek során a stílusa egyre inkább kifinomult, a művészettörténeti ismeretek segítségével saját hangját is megtalálta. Abban hisz, hogy a folyamatos tanulás és fejlődés a kulcsa annak, hogy folyamatosan meg tudjon újulni. Most leginkább a fotorealista festészet érdekli, ezt tanulja. Azt mondja, ez nagyon összetett dolog, rengeteget kell tanulnia hozzá, hiszen ide nem elég a festészeti anatómia. Azt mondja, szerinte a stílusa már jól megismerhető, vannak jellegzetes ecsetvonásai, és azt a színvilágot is megtalálta már, ami lelkének színeit tükrözi. Folyamatosan fest, a szakkör mellett otthon is, és nagy öröme szolgál, hogy kreativitását már

unokáival is megélheti. Művei közt természetesen vannak olyan darabok is, melyek lelkének olyan meghatározó vetületei egy festővászonon, hogy sosem válna meg tőlük, de képeit eladásra is kínálja, és kiállításokon is láthatóak.

Zsuzsanna festményei nem csak alapos technikai tudásáról, hanem mély érzéseiről is tanúskodnak. A nagy festők közül leginkább Rembrandt inspirálta, de csodálattal figyeli Volegov, orosz festő munkáját, és az amerikai festők munkássága is lenyűgözi. Magyar festők közül jelenleg leginkább Csernus Tibor és Sándorfi István művei ejtik ámulatba.

Héhn Zsuzsanna festő története inspiráló példa arra, hogy sosem késő elkezdni valami újat, és hogy a művészet öröme és szeretete összeköthet embereket és generációkat, közösséget alkotva ezáltal.

Elmúlás

„Semmi sem vész el, amit szeretsz. Nem igazán. Dolgok, emberek – előbb-utóbb mindig elmúlnak. Nem tudod megtartani őket, ahogy a holdfényt sem. De ha megérintettek, ha benned vannak, akkor a tied. Az egyetlen dolog, amit valaha is birtokolhatsz, az, amit a szívedben tartasz.”
(Bruce Coville)

Novemberben, amikor már végleg eltűnt az októberi ősz színpompás ragyogása, amikor beköszöntenek a ködös, sötét napok, és visszahúzódik a természet, megjelenik az elmúlás érzése.

A gyász, az elhunytakról való emlékezés időszaka ez. Szinte minden kultúrkörben megtaláljuk ezt a szokást, a kelta Samhainból kialakult amerikai Halloween, Mindenszentek és Halottak napja mind ugyanarról szól: az élet része az elmúlás. Ilyenkor megnyílik egy szimbolikus átjáró, amelyen keresztül kapcsolatba léphetünk elveszített szereteteinkkel, barátainkkal.

Akik maradunk, ilyenkor visszagondolunk mindazokra, akik már elmentek. A gyász sebei talán már

begyógyultak, de az emlékek nem múlnak el, bennük él még az, aki már nincs köztünk.

Csopakon is sok jó embert el kellett már engednünk. Olyanokat, akik sokat tettek a községért, hiányuk pótolhatatlan. Azonban, ahogy a természetben a föld mélyén vagy az avarban megbúvó magok megőrzik az elpusztult növények esszenciáját, úgy minden szerettünk, minden számunkra fontos ember után is marad valami, amit elültetett köztünk, amivel irányt mutatott. Ebből az esszenciából pedig táplálkozhat, növekedhet egy új generáció, amelyik továbbviszi a megkezdett munkát. Így a halál sohasem lehet végleges, mert a lényeg megmarad.

Az emlékezés mellett ünnepeljük hát együtt az örök körforgást, azt, ahogyan a természet mintájára az emberi közösségekben, családokban is megőrünk mindent, ami igazán fontos.

*Ambrus Tibor polgármester
Fotó: Dr. Gyurós Barbara*

törvénybíró Kolláth Mihály, a Káptalan bírása Kováts Pál, Esküdtek⁴: László Gergely, Csók János, Balog István, Berta János amelyeket a falu pecsétjével törvényesítettek.

Márkus János és Márkus Péter kezevonása.

A következő kelte 1724.02.13.

Én Simon István és Gyenis János a Veszprémi Káptalannak ispánjai, ki menvén Csupaki Bírakkal és Esküdt Uraimékkal együtt Márkus János és Márkus Péter szőlője iránt, Vámos Gergelynek és Márkus Erzsébet Asszonynak valami pörük lévén, Márkus Jánossal és Márkus Péterrel a Beneszőlő iránt, mi ezeket az atyafiakat összealkudtatuk azon rész szőlőnek megegyezésében, úgymint Tíz forintokban, Vámos Gergely vagy pedig Márkus Erzsébet Asszony tartozék letenni az Tíz forintot Márkus Jánosnak és Márkus Pálnak, sőt pedig ha Vámos Gergely vagy Márkus Erzsébet Asszonynak valami gyermekei nem maradnának, Márkus János és Márkus Péter tartozik visszafizetni a Tíz forintokat Vámos Gergely atyafiának és így a Beneszőlő visszamaradjon az atyafiakra úgy mint Márkus Jánosra és Márkus Péterre. Valaki ezen alkut felbontaná, az Uraké legyen 4 Ft, a falué legyen 2 Ft; voltak jelen ilyen emberséges emberek, úgy mint öregbíró Király Tamás⁵, kisbíró Lovasi István, Esküdtek Csók János, Király István, Kúti Mihály, Harmath János, Márkus János és Márkus István, Falunak pecsétjével is megerősítettük. És annak értelme szerint kíván igazságos s helytelen háborgatásért elégtételt. Határozatott.

Összefoglalása az előzőknek, s az ítélet lényege: a fenti 1715-ös keltezésű iratból nem derül ki világosan, hogy Márkus Erzsébet megfizette-e testvéreinek a 7 Ft 50 pénzt, ezért „annak megfizetésére köteleztetik Örsébet és a szöllőt békességesen birhassa mind maga mind maradékai.”(15.) A 29. Art. szerint 9 pénz kiadásokat a két félnek kell fizetnie, melyet Márkus János helyett is Erzsébet tett le azzal a kikötéssel, hogy a fizetendő 7 Ft 50-ből levonja.

15. 1756.10.09. Ns. Nemz. Bikki Pál fő- és Simoga alhm, hegymesterek, valamint Bölcskei, Kazó, Horváth, Csutorás, Balog, Harmath, Szabó és Kozma esküdtek jelenlétében:

(1.) Jóllehet veszprémi Nagy Ferencet a 4. Art. szerint 2 Ft-ra büntették volna, de könyörgésére egyet elengedtek. (2.) Veszprémi Balog Benedeket is a 27. Art. szerint 1 Ft-ra büntették volna, de a büntetést 50 pénzzel kisebbítették, a kereső féllel pedig előttünk megegyezett. (3.) Ugyanekkor 1855.10.12-én bevett 1 Ft 62 pénzről Keresztesi Miklós számot adva, adós maradt 2 pénzzel. (4.) A hegymester tett panaszt Tamás István ellen, mivel a panasz meg nem világosodott, másik gyűlésre halasztották.

16. 1757.02.24. Ns. Nemz. Simoga Mihály alhegymester és az esküdtek, Böltskei, Balog, Vaszary, Kazó, Ruzsa, Csutorás jelenlétében:

Péter András forma szerint (--) úgy nemkülönben Péter Éva (---) A felek személy szerint megjelenvén és mivel Paris Erzsébet elégtelen a maga oltalmazására, arra személyesen gyámja Szabó István (---)

Tek. Ns. Zala Vmegyében a csopaki Hegyen, a Tek. Ns. Veszprémi Káptalan birtokán másfél hold pincés szőlőjét, úgy nemkülönben nevezett pincés szőlőhöz nem messze lévő szintén (---) parrag szőlőjét, melyet Péter Ádám nekünk hírt nem adván (---) el is adott 90 Ft-okon annak okáért fáradtsága és költsége azon 90 Ft-okon kihajolván a megmaradt összegből és a fent írt pincés szőlőből való jussukat kívánják 3 felé osztani, ezen kívül 20 Ft-ból álló bizonyos adósság fizetessen ki, aztán azon pincés szőlőből kinek-kinek illendő jussát kész kifizetni az alperes fél, ami pedig a parrag szőlőt illeti, mivel elparlagosodásának (---) lévén az oka, nem, sőt megboldogult Főtiszt. Pöstényi Mihály Kanonok Úr dézsmálás alkalmával idegennek is, nevezet szerint Nagy Mihálynak fel is adta, ki is ha belé állhatott, vagy feltörhette volna juszt belőle nem adott volna, ő pedig ti. az 3 fél vér lévén az idegent bele nem eresztette, hanem maga feltörte, kapálta, ahhoz képest nem tartozik a maga fáradságából, véres verejtékéből senkinek is juszt adni s fizetni. A felperes felek megértve az alperes félnek oltalmazását és okait egyáltalán el nem állnak a parlag szőlőből esendő jussuktól, ami pedig a pincés szőlőt illeti az alperes félnek kívánsága szerint mind a dajkálkodásért, takarításért és a 20 Ft-ból álló adósságot meg kívánják elégtíteni, csak hogy tisztázzák az alperes fél

⁴ 1715. febr. 26-án Csupak Hegyközség esküdtjei: László Gergely, Csók János, Balog István és Berta János

⁵ 1724. februárjában Csupak falu vezetősége: Király Tamás öregbíró, Lovasi István kisbíró, Csók János, Király István, Kúti Mihály, Harmath János, Márkus János és Márkus István esküdtek

dajkázkodásra és takarításra tett költségét. Az alperes fél dajkázkodásért 4 Ft-ot és a takarításért is 4 Ft-ot kíván, egyebeket elhagyva. A felperes félnek ezen megnevezett költségét nem nehezteli (---) téríteni (---) iránt pedig Törvényes igazságot kívánnak. Határozat: ámbár az alperes fél (--)magát arra, hogy azon parlag szőlőt idegennek (--) belé is állott volna, ha a (--) mint vér, de mivel ezt csak szóval mondta, azért, hogy ezen Törvényszéktől való (---). Ugyanakkor Lengyel Mihály (----)

ezután két oldal hiányzik

17. 1757.??

(8.) ugyanakkor Madarász József és Király István közötti vitát egy megyekő letetésével és egy körtefa levágásával elintézték, úgy hasonlóképpen (9.) Miskei István és Posgai Takács között is pör támadván el igazítottatott 1 megyekő letetésével és 3 szőlőtőke kivágásával.(10.) Madarász Pál, néhai Madarász Mátyástól, édesapjától maradt 1 hold szőlőnek harmad részből álló jussát, örökösrel együtt. Egy húga férjének Nagy Ferencnek és mindkét nembeli maradékaiknak 53 Ft-okon eladván előttünk bevallotta az harmadik atyafiát is törvényesen. azon juss felével megkínálván, melyre is Levél adatni végeztetett. Mely is kiadva eképpen következik (*hasonló szerződés*)

18. 1757.04.15. Harmath István alhegymester, Böltskei, Szabó András, Vaszary, Csók, Balog esküdtek jelenlétében a Sári Mihály és Gyódi György között egy kis darab föld miatt támadt per kapcsán Sári Mihály présháza ajtajánál, annak eligazítására két megyekő letéttetett.

19. 1757.05.06. Ns. Simoga Mihály fő, Harmath István alhegymester, Kazó, Szabó, Böltskei, Horváth, Csók, Csutorás, Balog és Bekő esküdtek jelenlétében a csopaki faluházban ezek történtek:

(1.) Bara Pált az 5. és 29. Art. ütköző dolga miatt 3 Ft-ra büntették (2.) Tek. Főtisztelendő Kozarits Ferenc veszprémi Kanonok ápr. 7-én Bózsa Mihály és néhai Ns. Péter Mihály utódai ügyében járt el. Az utódok szőlőjének alján, az átjáró gyalogút alatt 29 szerből álló szőlőt, az ahhoz való szilvást és gypűt 20 Ft-ért lefoglalták. Ha a 20 Ft-ot Bózsa Mihálynak leteszik, akkor a szőlő azé akiket leginkább illet. (3.) Bara Pál, Nórápi István, Fejes Istvánné ellen tett panasza okán a legelőszőr lerakott megyeköveket megerősítettük és a vízút megcsináltatását Fejes Istvánnéknak megparancsoltuk. Bara Istvánnak pedig a leszórt kövek felhordását parancsoltuk. (4.) Király Gergely a szőlője felében a partot illendő képpen lefordítsa, hogy Fejes Istvánné a szekérutat megcsinálhassa. (5.) Balog Pál szőlője aljában lévő rossz utat, és ahol még javítást kíván megcsinálására fogadjanak embereket és azt a közönséges szőlősgazdáktól beszedett pénzből fizessék.

20. 1757.04.15. Simoga, Harmath valamint Kozma, Ruzsa, Szabó, Bekő Csutorás esküdtek jelenlétében a faluházban történtek:

(1.) Sári Pál szőlőjénél a megyeköveket helyben hagyták. (2.) Valamilyen bujkáló személyeket Mészáros Márton szőlőjénél megfogtak, és 24 pálcával megbüntettek, majd a szőlőhegyről is kihajtották őket (3.) Veszprémi Prauner Domonkos asztalos, feleségével, gyermekeivel, egy hold szőlőjét a tartozékaival 60 Ft-okon eladta az ugyancsak Veszprémben lakó Egrétzi Ádámnak, feleségének Cseh Kata Asszonynak, fiainak Jánosnak, Ferencnek, lányának Örsének. A szőlő szomszédjai: napkeletről Guath János, délről Falusi Ádám, napnyugatról Dombai Ferenc, északról Szerki Istók; az árát előttünk egészben meg is adta. (4.) Ismét vámosi Sári Pál a kintlévő esküdteket „feslett nyelvességből megmocskolta” először a 29. Art. alapján 4 Ft, másodszor a 12. Art. értelmében 84 pénz büntetésre ítélték.

21. 1757. (*hiányzik*) 23. Simoga, Harmath, valamint Kazó, Kozma, Árvai Sándor, Szabó, Böltskei, Csutorás, Mihály kovács, Balog esküdtek jelenlétében történtek:

Egy éve alapítottuk a Csopaki Agora közösségét

A közösségen belüli információk, vélemények és ötletek szabad áramlása rendkívül fontos a közösség egészséges működéséhez. Az ehhez szükséges fórumok, felületek biztosítása olyan feladata a képviselő-testületnek, amelyet egy pillanatra sem hanyagolhat el. Az újság, a honlap, a Facebook oldal és a mobil applikáció mellett azért nyitottunk egy új teret a közösségi kommunikáció számára, hogy biztonságos, védett környezetben lehetőséget adjunk a kétirányú eszmecsere számára.

Tavaly ősszel indítottuk útjára a Csopaki Agorát. Egy éve osztunk meg híreket, egy éve igyekszünk tényszerűen, korrekt módon tájékoztatni Csopak közösségét. Nagy örömeinkre sokan csatlakoztak és csatlakoznak azóta hozzánk. Törekvésünk, hogy megmaradjunk azon a középúton, ahol kellő szabadsággal lehet gondolatokat megosztani, miközben kizárjuk a felelőtlen, valós tényeket figyelmen kívül hagyó, felesleges indulatokat gerjesztő próbálkozásokat.

Örülünk, amikor elindul egy-egy beszélgetés, amikor a csoporttagok között tisztázódnak kérdések. Amikor tudunk, megválaszolunk kérdéseket, felvetéseket. Olyan is előfordul – szerencsére az Agora terében egyre kevésbé –, hogy olyan megjegyzéssel találkozunk, amelyre nem lehet úgy választ adni, hogy az kielégítő legyen, ne okozzon további félreértéseket.

Sajnos a közösségi kommunikációs terekben nem tudunk mindenhol jelen lenni, de erre talán nincs is szükség. Néha a csend a leghatékonyabb kommunikációs eszköz. Néha pedig a példamutatás, ami-

kor nem vesszük fel a kesztyűt olyan kérdésekben, amelyek méltatlanok Csopak közösségéhez.

Az elmúlt időszakban ezeket az elveket követve dolgoztunk, és továbbra is azon fogunk munkálkodni, hogy egy biztonságos kommunikációs teret működtessünk, ahol szabadon és felelősséggel lehet megosztani kérdéseket, gondolatokat, ötleteket.

Kicsit olyan ez a folyamat, mint amikor egy kisgyerek járni tanul, és a szüleinek meg kell találni azt a pontot, amikor engedik szabadon mozogni, hiszen fejlődnie szükséges, mégis megpróbálják megóvni a nagyobb balesetektől. Mi magunk is tanuljuk a közösségi kommunikáció felelős, tiszteletteljes működtetését, a valódi részvételt.

Mi tehát folytatjuk, és bátorítunk mindenkit abban, hogy vegyen részt a közös gondolkodásban, beszélgetésekben.

Ambrus Tibor

Fotó: Nagy Zsuzsanna

A Csopaki Nyugdíjas Klub hírei

Gyalogló világnap 2023:

Minden évben ősszel, a Gyalogló Világnap alkalmából közös sétát tervezünk a településünk ill. környékünk kirándulóhelyeinek egyikére.

Idén szeptember 27-én a szomszédos településre, Paloznakra sétált át kis csapatunk. A 14 órára meghirdetett találkozón 20 fő nyugdíjas társunk jelent meg és vállalkozott a sétára.

Kellemes nyári melegben indultunk a Civil háztól és a szőlők közti gyalogúton jutottunk el a Petőfi utcára, majd az Olaszrizling Tanösvényen haladva értünk el Paloznakra.

Paloznokon a Kálvária utcájában találkoztunk az ottani nyugdíjas társainkkal, akik finom pogácsával és frissítővel vártak bennünket.

A program szervezőjétől, Hatváriné Rózsától megtudtuk, hogy a Kálvária útja mentén kialakított parkban 1990 óta minden paloznaki újszülött tiszteletére fát ültetnek és a parkban lévő hatalmas sziklára felkerül az újszülött gyermek névtáblája is.

A Kálvária végén lévő teret Paloznak testvértelepüléséről, Pálpatakáról nevezték el és itt nevelkedik a testvértelepülésről származó fenyőfa is.

A Pálpataka tértől kis sétával értük el Haibach pincét, ahol vendéglátónk, a fiatal borász már várt bennünket. A pince előtt kialakított pihenőhelyen a hatalmas barackfa árnyékában jól esett megpihennünk. A házigazda finom borai mellé előkerült a társaink által otthon sült friss pogácsa is. A borkóstoló során megízlelhettük a finomabbnál finomabb borokat és hallhattunk a borok jellegzetességeiről is. A beszélgetős, nótázós délutánon minden résztvevő jól érezte magát. A lenyugvó nap kíséretében, a Balaton fenséges panorámájában gyönyörködve meg-megállva ballagtunk hazafelé. Köszönjük a program szervezőjének és a házigazdának ezt a kellemes délutánt.

Idősek biztonsága Szekeres Kornél r. őrnagy előadása 2023. október 11.:

20 év óta minden évben a Csopak Nyugdíjas Klubban vendégünk Szekeres Kornél rendőr őrnagy, aki biztonságunk érdekében aktuális információkat oszt meg tagjainkkal.

Szerdán ismét felhívta a figyelmünket az online csalók változatos módszereire, az áldozattá válás megakadályozását szolgáló magatartásra.

Szólt az unokázós csalók trükkjeiről, a személyes adataink védelmének fontosságáról és a szelfiképek megjelentetésének veszélyeiről. Hangsúlyozta, hogy az online térben is nagyon fontos a körültekintő figyelem és a tudatosság.

Beszélt a környezetrongálásról, a felelős állattartás szabályairól, és az illegális helyről származó vadhús vásárlásának és felhasználásának a veszélyeiről.

A közlekedés biztonságát is említette, kitért az időskori egészségi állapot változásnak az autóvezetésre gyakorolt hatására

Köszönjük az előadónak a sok hasznos, megszívlelendő tanácsot

Idősek világnapja Csopakon:

Csopak Község Önkormányzat és a Csopak Nyugdíjas klub közös szervezésében került sor október 10-én az Idősek Világnapja megünneplésére, az idősek köszöntésére.

A Kultúrházban megrendezett eseményre szép számmal érkeztek a meghívottak.

Huszár Péterné, a Református Általános Iskola igaz-

gatójának köszöntő kedves szavai után az iskola tanulói, Pintér Zselyke és Márffy Pál közös versmondással, Madár Mira fuvolaszólammal, 4. osztályos fiúk pedig Benedek Elek „Öregek” című meséjének humoros részletének előadásával kedveskedtek az ünnepelteknek.

Az iskolások műsora után Ambrus Tibor, Csupak polgármestere mondta el ünnepi gondolatait, elismerően szölt az idős emberek értékteremtő életéről, bölcsességükről, tapasztalataikról. Jó egészséget, boldog életet kívánva zárta köszöntőjét.

A jelenlévő vendégek közül többen köszönetüket fejezték a szervezőknek a megemlékezésért.

Ezek után finom ünnepi vacsora következett, amit az önkormányzati konyha munkatársai készítettek el. A távozó idős vendégek hálás szívvvel köszönték a kellemes délutánt és a finom vacsorát.

Egészségnap klubunkban

2023. október 18.:

A szerdai klubnapunkra Egészség-napot szerveztünk. Két klubtársunk, - Nagy Ferencné, Ani és Karáth János, akik az egészségügyből mentek nyugdíjba – készültek fel erre a napra. Az idős korban előforduló gyakori betegségekről, a 2-es típusú cukorbetegségről, a magas vérnyomásról és az Alzheimer kórról hallhattunk információkat és a megelőzésükre vonatkozó gyakorlati tanácsokat.

Szó volt az egyén által otthon végezhető pontos vérnyomásmérés körülményeiről, és a vércukormérésről is. Az előadók hangsúlyozták a mozgás fontosságát idős korban is. Klubunkban van lehetőség a mozgásra, hiszen hétfőnként gyógytorna, keddi napokon pedig szenior örömtánc foglalkozás is elérhető.

A jelen lévő szenior örömtánc oktató, Ecsedi Ildikó ismertette a szenior örömtánc lényegét és jótékony hatását az Alzheimer kór megelőzésében. Ezek után Ildikó irányításával kellemes zenére közösen ülő-táncoltunk.

A testet és az elmét is megmozgató tánc után vércukor-meghatározást és vérnyomásmérést is végeztek az előadók

A szűrővizsgálat után az egészséges életmóddal és a fenti betegségekkel kapcsolatos tájékoztató füzetek és kiadványok nagy része gazdára talált.

A klubunk 20. születésnapja:

A Csupak Nyugdíjas Klub 20. születésnapját ünnepeltük szerda délután a Kultúrházban. A meghívott vendégeink mellett a klubtagok is szép számmal érkeztek az ünnepségre.

Az alapító tagok köszönetése meghatározó mozzanata volt az összejövetelnek. A Mandulavirág Óvoda nagycsoportosai szívet melegengető műsorral kedveskedtek az ünnepelteknek.

Ambrus Tibor polgármester úr ünnepi köszöntőjében felelevenítette a klubunk megalakulásának kezdeti lépéseit, majd méltatta az eredményesen működő klubunk tevékenységét.

Demeter Ferenc elnök úr a Veszprém Vármegyei Nyugdíjas Szövetség elismerő oklevelét adományozta a 20. születésnap alkalmából a klubunk vezetőjének és három nyugdíjas társunknak. Szeretettel gratulálunk az elismeréshez!

Ezután az elmúlt 20 év összefoglalójával egybekötött képes visszaemlékezés következett Dr. Károly Gabriella és Dr. Horváth Imréné elnök asszony közreműködésével.

A képsorok az idősebb klubtársaink szemébe könnyeket csaltak, hisz láthatták azokat a társikat, akik már nem lehettek közöttünk.

A képek és az adatok alapján elmondható, hogy nyugdíjas társaink tartalmass 2 évtizedet töltöttek együtt.

A délután további részében a Csupak Táncegyüttes műsora szórakoztatta a jelenlévőket, majd a finom vacsora következett.

A vacsora és a születésnapi torták felszeletelése alatt Nádass Elemér tanár úr harmonika játéka csak tovább emelte a hangulatot, közösen énekeltek a születésnapi énekeket.

A délután további része is jó hangulatban, vidáman telt.

Óvodánk életéből

2005-ben a Magyar Olvasótársaság kezdeményezésére Benedek Elek születésnapját – szeptember 30-át – fogadták el a magyar népmese napjának. Az emléknap célja, hogy felhívja a figyelmet a hazai népmesekincs értékeire, valamint a mesékben fellelhető egyetemes örök értékeket, bölcsességet átadja a legfiatalabb nemzedékek tagjainak.

Ebben az évben is csatlakozott óvodánk a felhívásra, mert a mindennapos mesélés elmaradhatatlan eleme nevelésünknek, pedagógiai programunknak. Szívesen merítünk a népi hagyományok, a magyar gyermekköltészet alkotásaiból, mellyel igyekszünk közvetíteni óvodásaink felé a magyar népi, kortás és klasszikus irodalmi alkotásokat.

Ezen a napon és héten csoportjainkban a népmeséé volt a főszerep.

Az óvodai élettel ismerkedő kicsinyeknek az érzelmi biztonságot adó játékos mondókák, dúdolókon túl egy rövid mesét választottunk. A kóro és a kismadár történetéről szóló mese után a mezőn sétálva az őszi terméseket gyűjtöttünk és a madarakat figyeltünk meg. A középső csoportban Derék Jankó és a kemény kenyér történetét ismerhették meg az interaktív me-

sében gyerekek. A mesei élmények nyomán, a héten kenyeret is sütöttek. A közösen készült kenyér elfogyasztása tette teljessé a mesei élményt. A magyar népmesék dallama a héten folyamatosan felcsendült a mesék előtt.

A nagycsoportban A furulyás Palkó népmesét hallgatták meg és dramatizálták el a gyerekek. A mese képi élményeket öltött a gyerekek által készített síkbábokkal, melyekkel a hét folyamán többször újra feleleveníthették és újra élték a mesei fordulatokat. Ezek után nem lehet kérdés, hogy miért áll a gyerekek érzelmi és gondolati világához olyan közel a népmese.

A csodás elemekkel átszótt, kitalált története álmait, a jobb élet, az igazság és a szabadság utáni vágyát tükrözik. Bennük mindig az igazság diadalmaszkodik, a jó győz, a rossz elnyeri méltó büntetését. Ezáltal visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál számára.

A mesének gyermek fejlődésre gyakorolt hatását Vekerdy Tamás szavai foglalják össze legszakszerűbben számunkra, mely nevelésünk alapjait képezi. „Nézzétek gyermekeiteket, amint mesét hallgatnak.

Kettős tekintetükön látszik, hogy míg egyrészt a mesélőn csüggnék, másfelől befelé látnak, figyelnek.

Aki belső képeket készít és lát, az feldolgozza tapasztalatait, élményeit, vágyait, indulatait.

A külső kép – a képernyők külső képei – leállítják ezt a feldolgozást. A gyerek nem tud különbséget tenni külső és belső kép között; nagy a kép-éhsége, mert sok feldolgoznivalója van. A külső kép is lenyűgözi, de nem hozza meg a feloldást. Duz-

zadnak az indulatok, nő a szorongás - sűrűsödnek az agresszív kitörések.

Ha azt akarjátok, hogy gyerekeitek kevesebbet szorongjanak, kevésbé dühöngjenek, több derűvel éljenek és nyugodt biztonsággal fogadják be a világot - akkor meséljétek, naponta legalább egyszer és ne lökjétek oda őket az elektromos pásztor, a képernyő elé.

Meséljétek”

*Csetényiné Szolnoki Ildikó
óvodapedagógus*

Csopaki mesék: Sündi, Nándi és a különös csillagok

Szép nyárvégi este volt. A szél lágyan simogatta a nádaszt, és a Hold fénye ezüsthídként szikrázott a borzas hullámokon. A Csillagvárta fapallóján Bökődi Sündi most is, mint minden este, az eget tanulmányozta. A csöpp réten csend volt, a játszótér játéakai üresen árválkodtak, a rovarhotel kis lakói pedig az igazak álmát aludták.

– Nicsak, mi ez a furcsa hang? Csak nem sír valaki? – kapta fel a fejét Sündi.

De bizony! A csopaki éjszaka csendjét kétségbeesett sírás verte fel. Valaki nagyon el volt keseredve. Sündi csodálkozva nézett körbe, aztán összegömbölyödött, és legurult a puha fűbe. Hamarosan meg is találta, ki az, aki ilyen keservesen itatja az egeret: egy kis mocsári teknős zokogott vigasztalhatatlanul a hinta alatt.

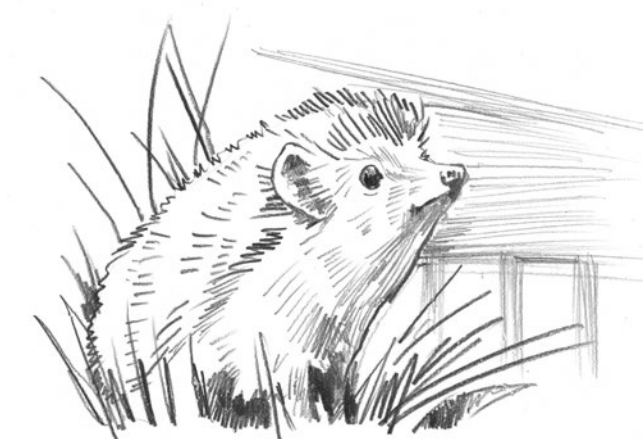
– Hát te meg ki vagy, és miért vered fel az éjszaka csendjét? – kérdezte Sündi szigorúan.

– Mo-ho-csa -ha-i-hi Nándi vagyok – szipogta a teknős. – Eltévedtem, és most ne-hem-taha-láhalo-hok ha-ha-za-ha.

– Hagyd abba a sírást, én biztosan tudok neked segíteni! Úgy ismerem a csopaki tájat, mint a tenyeremet! Mondd el szépen, hol laksz, és hogy kerültél ide?

– A stég alatt lakom a szüleimmel és a testvéreimmel. Nem tudtam aludni, néztem a csillagokat, és láttam, ahogy az egyik csillag leesett az égről. Azt indultam megkeresni. Megjegyeztem, melyik csillag

mutatja a hazavezető utat, de aztán minden elromlott. Hiszen te is látod: össze-vissza mennek a csillagok – mondta, és újra sírni kezdett.

– Nyugodj meg Nándi! – simogatta meg a kis teknős fejét Sündi. – Amit most látsz az égen, azok nem csillagok, hanem egy csapat műhold.

– Műhold? – kapta fel a fejét kíváncsian Nándi.

– Igen! Apró eszközök, amik körbe-körbe keringenek a Föld körül. Hamarosan elmennek, és akkor újra látni fogod a csillagos eget! A lehulló csillag pedig, amit keresel, egy meteor lehetett, ami nem más, mint egy apró porszem vagy kavics felizzása. Az emberek úgy tartják, ha hullócsillagot látsz, és kívánsz valamit, teljesülni fog.

– Én csak azt kívánom, hogy otthon lehessek a testvérekimmell! – mondta Nándi szomorúan.

– Nézd csak, már újra nyugodt az ég! Látod a csillagodat?

– Igen, ott van! – kiáltott fel Nándi izgatottan.

– Gyere, hazakísérlek! – veregette meg a kisteknős páncélját Sündi.

Szépen, egymás mellett bandukolva indultak el a stég irányába a mezítlábas ösvényen. Amint Nándi megpillantotta a vízpartot, felkiáltott:

– Innen már tudom azt utat! Mindjárt otthon vagyok!

Aztán olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak egy teknős tud, a víz felé iramodott. Alighogy elérte a partot, belevetette magát az ezüst színű hullámokba. Majd még egyszer felbukkant, és kidugta a fejét a páncélja alól.

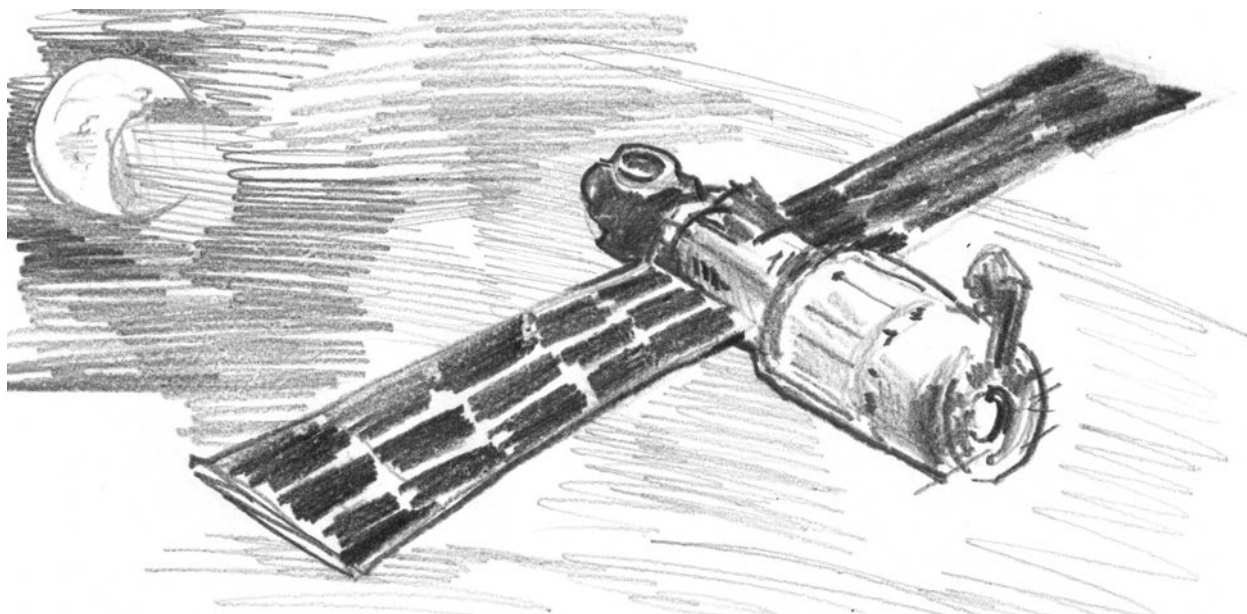
– Köszönöm, Sündi! Ugye meglátogathatlak más-kor is?

– Tudod, hol találsz! – mosolygott rá Sündi. – Ám mielőtt elindulsz otthonról, feltétlenül szólj a szüleidnek!

– Megígérem! – emelte fel ünnepélyesen mellső mancsát Nándi, majd elmerült a szürke iszapban.

Írta: *Jámbor Eszter*
www.5tornacsuka.hu

Illusztrálta: *Tombor Balázs*

Csopak sétányt avattak Szovátán

A kapcsolat Szovátával nagyon régre nyúlik vissza. Ez egy klasszikus testvérvárosi együttműködés, ahol először az emberi kapcsolatok alakultak ki. A kezdetekről, és a mostani látogatásról Ambrus Tibor polgármester mesél nekünk.

Hogyan alakult ki a kapcsolat a szovátaiakkal?

A jó kapcsolat a szovátaiakkal nagyon régre nyúlik vissza. Olyannyira, hogy már az 1989-es forradalom alatt küldtünk ki segélyszállítmányokat, melyek a csopakiak gyűjtéséből származtak. Segítettük a mentőszolgálatot, a tűzoltóságot, az egyházakat, az iskolát, a könyvtárat. Ennek az élharcosa Vitéz Csaba volt. A forradalom után az évek során az ismeretség barátsággá alakult köztünk, rendszeresen szerveztünk közös programokat a néptáncosokkal, a focistákkal, és a családok is jártak egymáshoz nyaranta.

És hogyan lett ebből hivatalos, testvérvárosi együttműködés?

Miután szoros összeköttetés alakult ki a társadalmi szervezetek és családok közt, 1996-ban a két település akkori vezetője megbeszélte, hogy hivatalossá teszi a kapcsolatot, és akkor decemberben, Szovátán aláírták a testvérvárosi szerződésüket. Én akkor a Szociális-, és Kulturális Bizottság elnökeként vettem részt az aláírásán a Csopak Táncegyüttessel, ami egyben az együttes első külföldi útja és fellépése volt. Nagy öröömömre szolgál, hogy a

mostani látogatásunkkor személyesen beszélgethettem Mátyás Endre, akkori polgármesterrel, akivel körülbelül 20 éve nem találkoztunk. Szintén nagyon régre visszanyúló, személyes jó kapcsolatot ápolunk Péter Ferenc korábbi, és az őt követő jelenlegi polgármesterrel, Fülöp László Zsolttal, valamint a látogatásaink alkalmával minket gardírozó Kiss Ferenc alpolgármesterrel is, őket is mindig öröm újra látni.

Közel harminc éve minden évben ellátogatnak székelyföldi barátainkhoz, ez most mégis kicsit más volt. Mi volt az apropója a mostani meghívásnak?

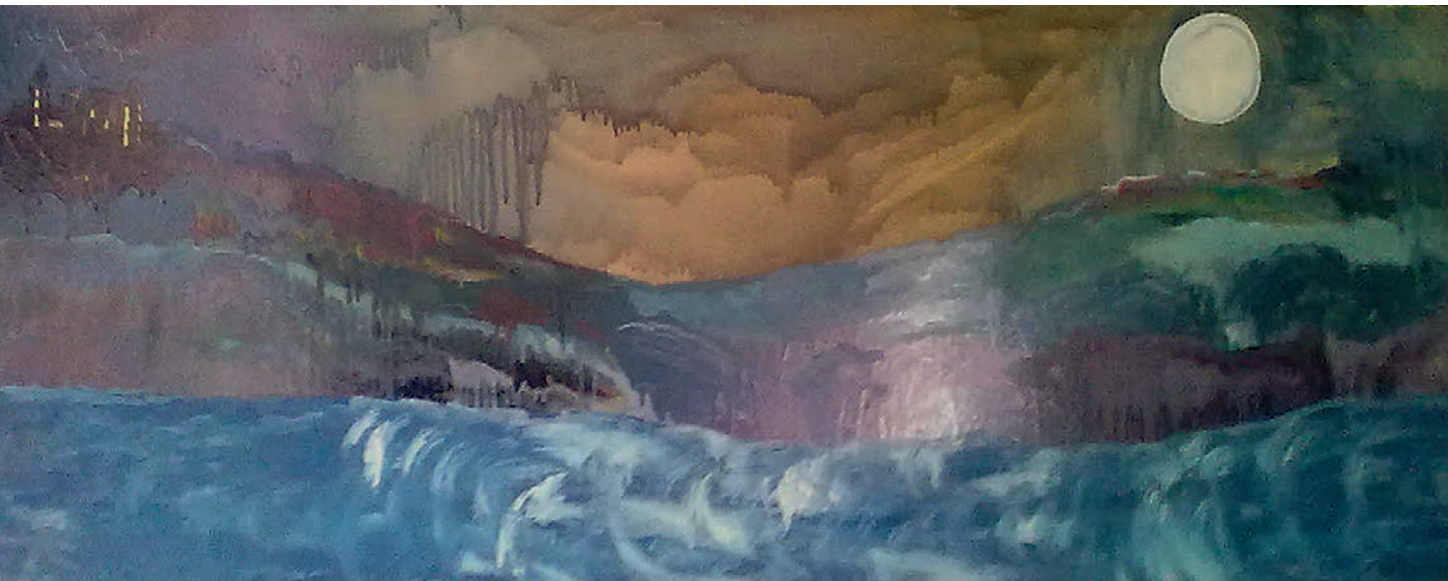
Minden évben meghívunk minket a tökfesztiválra, ahol idén egy kisebb delegációval vettünk részt. Ilyenkor iskolás osztályok és óvodás csoportok készítenek tökf faragványos installációt, amiket a település különböző részein állítanak ki. Idén azonban egy különleges meglepetésben is részünk volt, hiszen most avatták fel a Testvériség Parkját a fürdőtelepen. Ez egy nagyon szép park színpaddal, amfiteátrummal, ahol folyamatos programokat szeretnének csinálni. Eddig nem volt ilyen közösségi kulturális tér Szovátán. Az oda vezető utakat a testvértelépülésekről nevezték el, így felavattuk a Cso-

pak sétányt. A bevezető úton egy emlék fa és egy emléktábla is van, mely Csopak nevét viseli. Nagyon meglepődtünk, és egyben nagyon örültünk, hogy ezzel kedveskedtek nekünk.

Vannak közös tervek Szovátával a közeljövőben?

Az elmúlt három évben a pandémia sajnos kicsit megritkította a mostanihoz hasonló programokat, nagyon szeretném, ha ezek a kapcsolatok a jövő évtől kicsit felélednének. Fontosnak tartom azt is, hogy teremtsünk lehetőséget arra, akik még nem látták Erdélyt, azok kóstoljanak bele ebbe a világba, hiszen Szováta nem csak Erdély egyik városa, hanem Székelyföld szívének egyik legszebb kis ékszerdoboz.

Rosta Marian, a fest'ész

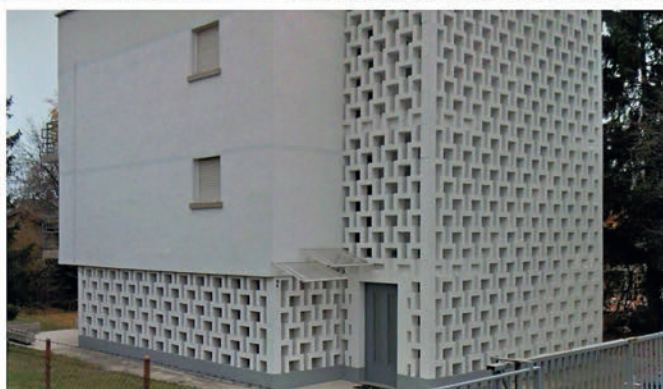
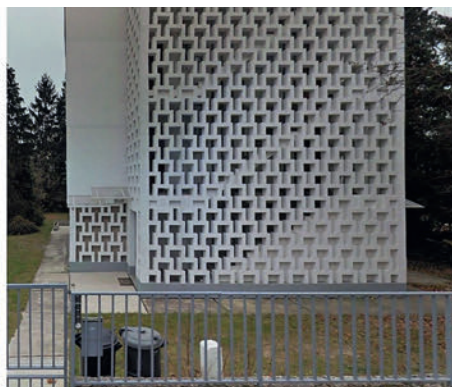

A festői Csopak, a Balaton ékköve több, mint csupán egy nyaralóhely. A település magában hordozza a magyar táj szellemét, ahol a természet adta szépségek, a kultúra és a közösség egybefonódik. Talán ez a titka annak, hogy annyian válasszák második otthonuk helyszínékként településünket, és lesznek

csopaki nyaralótulajdonosok. Ők szinte már csopakiak, hisz az év nagy részét itt töltik, és a tengernyi közös emlék egy életre összeköt minket velük.

Tökéletes példa erre a fürdőtelepi Csipkeház, ami nem csak az építészet egy mesterműve, hanem egyben jelképe is annak, hogy a modern világban is megőrizhetők a kézműves hagyományok. A Rozmaring utcában sétálva számtalanszor láthatták már a finom műgonddal becsömösztölt csipkézett falú négylakásos társasházat, de talán nem is gondolják, hogy a lakások tulajdonosai az elmúlt ötven évben nem változtak, és mára nem csak az eredeti tulajdonosok, hanem az ő gyerekeik, unokáik és dédunokáik is jó barátságot ápolnak. A házat Rosta Ödön álmodta meg több, mint fél évszázaddal ezelőtt, és most lánya, Rosta Marian meséli el nekünk, hogyan kerültek Csopakra, és mit csinál két balatoni hétvége között.

Marian Budapest belvárosában nőtt fel, és olyannyira központi életet élt, hogy szobája ablakából belátott az iskolai tantermébe, majd későbbi irodájába is. Mivel a Deák téren az ember nagyon kevés fát lát, családjával minden hétvé-

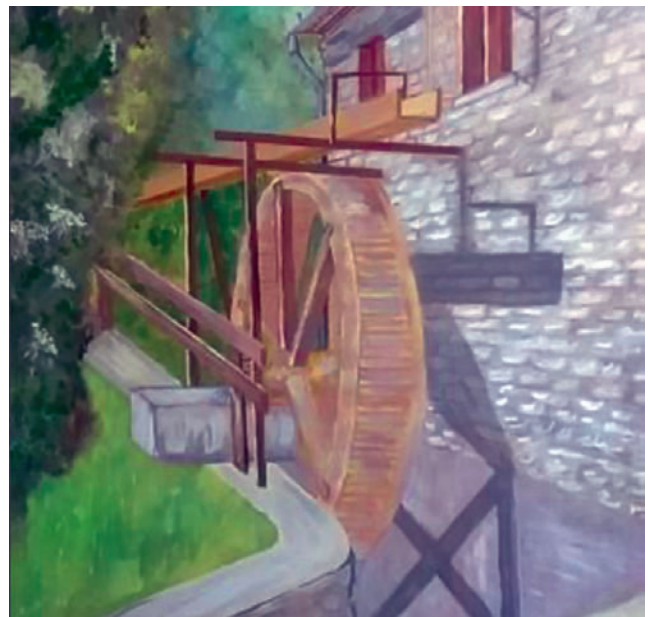
gén vágytak a szabadba, ezért édesapja egy hétvégi házat épített Szentendrén. De mivel nyaralót is szerettek volna, és mindannyian nagyon kedvelték az úszást, nem volt kérdés, hogy a Balatonon keresik a kikapcsolódást. A szülei Balatonkenesén vettek egy telket, ám mivel a gyerekeknek nem tetszett az a partszakasz, tovább kerestek, és így kerültek Csupakra, ahol megvették a Rozmaring utcai telket. Édesapja megálmodta ide a négylakásos társasházat, ahol fivérével már az építkezés alatt is rengeteg időt töltöttek, így természetesen ők is megtanulták a csipkézett elemek csömöszölését. Nevetve meséli, hogy persze nem az össze- set ők csinálták, csak, amikor volt kedvük, besegítettek. Azt mondja, Csupakot már az első pillanattól kezdve imádták, a víz isteni volt, tudtak úszni, hajóról ugrálni. Ez az egész család vágyálmának valóra válása volt, és Csupak azóta is a csúcok csúcsa.

Első pillanattól kezdve nagyon jó társaság alakult ki a Csipkeházban, már gyerekkorában is minden hétvégét itt töltöttek nyaranta. A család és a szomszédok közötti erős köteléket a közös nyaralások, és az évtizedek során kialakult barátságok erősítették, melyek mai napig tartanak. A hétköznapokat azonban a fővárosban töltötték, ahol Marian szorgalmasan tanult, és mellette tornász volt. Kiskorától kezdve foglalkozott festéssel, a szobájának a falán nem is volt szabad felület. Sok témában festett, de a kedvence a tengerparti látkép volt sziklával és házakkal. Sajnos, az érettségikor eltört a lába, így az orvosa tanácsára a tornászkozást befejezte, és művészettel szeretett volna foglalkozni, ám édesapja közbenjárására a közlekedésmérnöki karra jelentkezett, ahová fel is vették. Azonnal meg-

szerezte, ezért a festészetet befejezte, évtizedeken át sosem volt ecset a kezében. Most úgy fogalmaz – „Édesapja nagyon jól látta akkor a világot, nem tudtam volna megélni festőként.”

Amikor lediplomázott, szülei azonnal szereztek neki munkát, azonban ezek nem tetszettek neki, ezért felnyitotta a telefonkönyvet, és az út névvel kezdődő számokat elkezdte hívogatni, elmondta nekik, hogy most diplomázott, és dolgozni szeretne. Nagy szerencséje volt, mert az Ütügyi Kutatóintézetet is felhívta, ahol egy nagyon kedves fiatalember mondta neki, hogy oda mehet dolgozni, viszont ez nem a Kutatóintézet, hanem az Útinform. Másnap már ment is az állásinterjúra, és azonnal felvették. Néhány év elteltével már rádiózott a Kossuthon és a Petőfin.

Az újabb szerencsés fordulat nem váratott sokat magára, mert elküldték egy konferenciára, ahol találkozott egy későbbi miniszterrel, akinek felvetette, hogy miért nincs Budapestnek egy saját felülete az Útinformra, amire a férfi azt mondta neki, csinálja meg. Alig több, mint fél év múlva elindult a Fővinfo, aminek a teljes megálmodója ő volt, büszkén mondja, hogy a nevét is ő adta. Akkoriban is ritkaságszámba ment, hogy a kezdő csapatnak minden tagja ott volt 30 éven keresztül, szinte egyszerre mentek nyugdíjba. Körülbelül harminc rádiós médium volt, akik tőlük kapták a közlekedési információkat, de televízióknak, és újságoknak is küldték a közlekedési híreket. Volt, aki a teljes felvételt kérte az arcukkal, hangjukkal, de volt, akinek csak az információra volt szüksége, és saját maguknak olvasták fel, viszont a közlekedési adatok mind

tőlük mentek ki. Ők rajzolták a térképeket, grafikákat is, aztán a technika fejlődésével ők is mindig fejlődtek, és mivel ma már az eredeti formátumnak nincs létjogosultsága, minden az internetre került át, idővel a Fővinform átalakult a mai BKK info-vá, amit három évig vezetett, azonban amikor felajánlották neki a szövivői pozíciót, úgy döntött azt már nem szeretné. Azt mondja, hihetetlenül boldog volt, kerek egészen érezte az életét. Több évtizeden át ugyanazokkal az emberekkel dolgozott, azt csinálta, amit szeret, és persze szabadidejét Csopakon töltötte, fotózott, kiállításokra járt és tudta, hogy nyugodt éveiben újra festeni fog.

Marian nagyon izgalmas személyiség, és elképzelni sem tudom, hogy szabadideje hogyan volt, hiszen azt meséli, hogy férje 19-szeres magyar síbajnok, örökös magyar bajnok volt, és évtizedeken keresztül együtt oktattak síelőket is. Ő a gyerekeket és nőket, férje pedig a versenyzőket. Emellett 22 éve könnyűbúvár, több, mint 400 merülése volt már. Egész életében imádott biciklizni is, csillagtúra-szerűen az ország összes területét bejárták. Bridzsezik, táncol és természetesen fest.

Fiatalkori képei közül csak egyet tartott meg, azt, amit tizennyolc évesen utoljára festett. Most is a falán van, egy tengerpartot ábrázol sziklával, és egy várral. Minden nap ránézett, és tudta, egyszer még festeni fog. Amikor érezte, hogy közeleg ez a pillanat, beiratkozott egy rajzstúdióba. Elmondása alapján először nagyon tehetségtelen volt, de a harmadik napra belejött. A rajztanárnő nagyon tehetségesnek tartotta, és az egész csapat nagyon nagy szeretettel fogadta. Mosolyogva mondja, amikor elkezdett visszatérni a festészethez, még nem is sejtette, hogy ilyen sikeres lesz.

Amikor arról kérdezem, mi lehet a titok, azt mondja, hogy ő sem tudja, talán az, hogy mindig újra vágyott, és mindig azt akarta, hogy menjen előre. Így

alakulhatott az is, hogy amikor eleinte úgy gondolta, hogy csendéleteket akar festeni, az interneten ráta-lált egy csodálatos csendéletfestőre, akit felkeresett, hogy tanítaná-e. Később kiderült, hogy Filp Csaba DLA, a Képzőművészeti Egyetem festő tanszékének docense, Munkácsy Mihály díjas festőművész, aki doktoriját is egy németalföldi csendélet vizsgálatából szerezte. Máig annyira büszke rá, hogy 7 évig Filp Csaba tanítványa lehetett, hogy minden kiállításának meghívóján feltünteti a nevét.

Számos kiállítás és elismerés mellett tavaly a MÜPÁ-ban volt kiállítása, és meghívták, hogy fessen egy képet Pest Buda és Óbuda egyesülésének 150. évfordulójára, ahova a Margit utcát festette le, a végjegyvé vált 135 x 50 cm-es méretben. Mosolyogva mondja: „A festészetben a mániám az utcakép, a csendes, nyugodt utcák, amik nem tartalmazzák azt a forgalmat, amiről én egy életen át beszéltem.”

Marianban hihetetlen energia van, és bármit, amibe belekezd, a legjobban akarja csinálni. És a legjobban is csinálja. Azt mondja, ehhez kell az is, hogy hétvégéit a mai napig Csopakon tölti. Bár Budapesten van otthon, neki mindig is Csopak lesz a szíve csücske, el sem tudja képzelni az életét anélkül, hogy kora tavasztól késő ősziig ne töltené itt minden héten 2 napot. Még az ide vezető utat is imádja. Neki ez a kikapcsolódás, a sport. A legcsodálatosabbnak a víz közelségét tartja, és azt, hogy bár a Csipkeház tetején van egy saját napozóterasa, mégis minden nap le tud sétálni úszni egy órát a Balatonban. Itt békében, nyugalomban tud lenni, ha fáj a lelke, a vízben még az is megnyugszik. Amikor arról kérdezem, hogy mit gondol, miben rejlik a község vonzereje, azt mondja: „Csopak önmagában a titok, az, hogy a vízhez ennyire közel vagyunk, és a társaság picit, családias. Ebben rejlik Csopak óriási vonzereje.”

Képviselő-testületi ülésről jelentjük

Csopak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. október 25-i ülésén az alábbi ügyekben döntött:

- Módosította a 2023. évi költségvetését a jogszabályban foglaltak szerint. A módosítás a megérkezett támogatások, bevételek és azok felhasználása, valamint az árak növekedése miatti többletkiadások miatt volt szükséges.
- Elfogadta a Mandulavirág Óvoda 2023/2024 nevelési évre vonatkozó Munkatervét. Az intézményvezető elmondta, hogy kiemelt feladatként rögzítették a nevelési év során a gyermekek neveltségi szintjének alakulását, mérését, esztétikai nevelés megvalósítását az óvodában.
- Felülvizsgálta a Testület az Óvoda nyitva tartását és az intézmény kérésére az óvoda 6.30 órától 17.00 óráig lesz nyitva 2023. november 1-jétől.
- Az iskolai őszi szünettel összhangban engedélyezte a Fecskefészek Bölcsőde zárva tartását az őszi szünet időtartama alatt 2023. október 30. és 2023. november 3. között.
- Elrendelte a Csapaki Közös Önkormányzati Hivatalban a téli igazgatási szünetet, 2023. december 27-29., valamint 2024. január 2-5. között. A Hivatal a jogszabályi kötelezettségének ezen időszak alatt is eleget tesz, ügyeleti rendszerben biztosítja az anyakönyvi igazgatási, jegyzői gyámhatósági, illetve egyéb haladéktalan intézkedést igénylő feladatok ellátását. Az ezzel kapcsolatos hirdetmény elérhető majd a www.csopak.hu oldalon december hónapban.
- Ambrus Tibor polgármester beszámolt az átruházott hatáskörben hozott döntésekről (szociális ügyek, fakivágás, kártalanítási hozzájárulások, közterület-foglalás, elővásárlási jog gyakorlása).
- A strandon lévő napozó stég fa fedésének tartó keretei elöregedtek, emiatt szükségessé vált azok cseréje. Erre kért árajánlatot a Testület és az árajánlat alapján megbízta vállalkozót fenti feladat elvégzésével.
- Tulipánhagymák ültetéséről, tulipános virágágyások kialakításáról döntött a Testület a vállalkozó által adott árajánlat alapján.
- A Plul Malomnál kialakítandó „Bakony Élővilága” címmel tanösvény táblák gyártására, kihelyezésére kért árajánlatot a Testület a Skicc Reklámstúdió Kft-től, mely ajánlatot elfogadták.
- Meghosszabbította a Kertmozi területének bérletét 2024. december 31. napjáig.
- Meghosszabbította a strandon üzemelő szauna bérletének üzemeltetési szerződését 2024. december 31. napjáig.
- A Csapak, 465/1 hrsz-ú terület (Apáca Strand) rendezésével kapcsolatban a cölöpökön álló teraszos megoldást támogatta.

Csopak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. november 6-i rendkívüli ülésén az alábbi ügyekben döntött:

- A „Kilátópont építése napozóterasszal a csopaki strandon” tárgyban meghozta a szükséges pénzügyi döntéseket.
- Határozott arról, hogy a „Csapak a parton túl” c. fotós kiadványt csopaki és nyaraló tulajdonos családok számára szeretné biztosítani, a feltételekről a későbbiekben dönt.

Rövid hírek

Október 23.

Október 20-án az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseire emlékeztünk, akik önfeláldozóan küzdöttek a szabadságunkért és a demokráciánkért. A akkori események, a magyar nép kitartása és bátorsága példaként szolgál mindannyiunk számára. Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének megőrzése és ápolása közös felelősségünk. Az iskolások műsorát követően együtt vonultunk át a Kultúrházból a Hősi Emlékműhöz, hogy a község vezetői, és a helyi civil szervezetek képviselői közösen helyezzenek el leróva ezzel tiszteletüket.

A parton túl

Csopak egy olyan szemszögből, ahogy még sosem láthattuk, vagy abból a szemszögből, ahogy minden nap látjuk, de megunhatatlan. A parton túl... címmel fotóskönyv készül Csopokról, melyben profi és amatőr fotósok lencséin keresztül csodálhatjuk településünk csodás szegleteit. Az csopakiaknak szánt meglepetésünk kereskedelmi forgalomban is kapható lesz, ám a képviselőtestület legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy a csopaki lakosok és nyaraló tulajdonos családok számára biztosítják a kiadványt.

A megújult Csopaki Hírekről

Bizonyára már mindenki látta, olvasta az újságunk megszépült első, októberi példányát. Nagyon jól esett nekem és minden munkatársamnak, akik az újság szerkesztésén dolgoznak, a sok pozitív megerősítés, amit kaptunk. Igyekezünk figyelni minden részletre, tanulni a tapasztalatokból, visszajelzésekből. Célunk továbbra is, hogy hitelesen, tényszerűen, mégis színesen számoljunk be Csopak hétköznapijairól, eseményeiről, érdekes történéseiről. A jövőben tudatosan adunk teret a

civil szervezeteknek, minden példányban 550 karakternyi felületet kapnak, hogy beszámolhassanak a legfrissebb híreikről, egy-egy képpel kiegészítve. Ezen kívül a következő lapszámokban részletesen is foglalkozunk egy-egy szervezet bemutatásával. Sorban felkeressük majd őket, és nagyobb terjedelemben is megmutathatják, mivel foglalkoznak, kik a tagjaik, célcsoportjuk, és milyen rendezvényeik, aktivitásaik vannak, amelyek Csopak közössége számára fontosak lehetnek.

CSPK: Új, helyi civil egyesület állt munkába Csopakon!

2023. júniusi megalakulását és szeptemberi bejegyzését követően megkezdte működését a **Ka-PoCS** / rövidítve **CSPK** Egyesület, melynek célja:

- Csopak természeti értékeinek, épített környezetének, hagyományainak fenntartható fejlesztése, összekapcsolva a Csopakon élőket és nyaralókat a vízparttól a történelmi falun át egészen a szőlőhegyig.

- Közérdekű részvétel a parti övezet rendezésében (többek között volt BAHART, Apáca- és szabadstrand ügye), 71-es alatti lakóparkfejlesztések visszafogásában, a hegyi és parti kilátásvédelemben és bejárhatóságban, valamint Csopak építészeti örökségének a védelmében.

Látogass el hozzánk: <https://cspk.hu/>

Lángra lobbant a Szolidaritás Őrtüze

Felemelő műsor előzte meg a szolidaritás őrtüzek fellobbanását a csopaki Csonka Toronynál. Beremendi-Schultcz Henrik tárogató művész után Balogh Balázs alpolgármester, a Polgári Kör vezetőjének köszöntője, Trokán Péter szavalata, majd a Baltonfüredi Néptáncgyűttes műsora következett. Az őrtűz fellobbanása előtt Huth Gergely ünnepi gondolatait hallgathattuk meg. Az ünnepséget szeretet-vendégség zárta a Csupak Településért Közalapítvány szervezésében.

Csupak Község Önkormányzata a téli időszakban megnövekedett fűtési kiadások megfizetéséhez segítségét kíván nyújtani, ezért rászorultsági alapon,

Szociális tűzifa pályázat

szociális tűzifa pályázatot hirdet szociálisan hátrányos helyzetű háztartásoknak.

A rászorultsági alapot, a támogatás feltételeit helyi rendelet szabályozza.

A szociális tűzifát az önkormányzattól kell igényelni. Az ehhez szükséges kérelem formanyomtatvány online is elérhető, személyesen pedig a polgármesteri hivatalban lehet átvenni.

Bővebb információ az igénybevétel feltételeiről Dr. Biró Donatella aljegyzőnél kérhető a 87/799-114-es telefonszámon vagy személyesen ügyfélfogadási időben.

A kérelmek benyújtása folyamatos, forráskimerülésig tart. Az Ön otthonába az tűzifa kiszállításáról az Önkormányzat gondoskodik.

Zöldhulladék elhelyezése

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy az alábbi időpontokban lehetőség van a zöldhulladék elhelyezésére a Gazdasági Ágazat telephelyén, Csupak, Kishegyi u. 1. (saját beszállítással).

A zöld hulladék elhelyezhető 2023. november 20. (hétfő) és november 25. (szombat) között - hétfőtől csütörtökig 8:00-tól 15:30 óráig, pénteken 8:00-13:00 óra, szombaton 8:00-16:00 óra között. A zöldhulladék beszállítása a Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-vel kötött szerződés alapján adható le, amelyet kérünk bemutatni a telephely munkatársai részére.

Csupak Község Önkormányzata

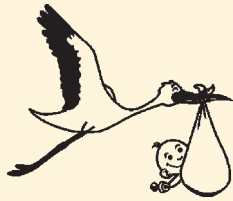

Idén is rengeteg kép érkezett a naptárfotó pályázatra

Ezúton is szeretnénk megköszönni azt a sok gyönyörű képet, melyet küldtek nekünk. A zsűri előválogatása után az internetes szavazás is lezárult, és a szakmai zsűri összeült, hogy a legtöbb szavazatot kapott képek közül kiválogassa azokat, melyek bekerülnek Csupak 2024-es naptárába. Az elmúlt évek töretlen sikerére való tekintettel mindenkit arra buzdítunk, készítsenek továbbra is képeket, hiszen jövőre is szeretettel várjuk majd azokat!

Rövid hírek

Gólyahír

Kovács Ervin

legifjabb csopaki polgárunk
megszületett 2023. október 4-én,
2655 grammal.

Szülei: Kis Erika és Kovács Tamás

*Szívből gratulálunk, jó egészséget és sok
boldogságot kívánunk!*

HOGYAN KÉRJEN IDŐPONTOT RENDELÉSÜNKRE?

HÍVJON MINKET TELEFONON

06-87-782-484

MIKOR HÍVJON MINKET?

RENDELÉSI IDŐBEN CSOPAKON

- HÉTFŐ 12:00-16:00
- KEDD 9:00-13:00
- SZERDA 11:30-13:00
- CSÜTÖRTÖK 12:00-16:00
- PÉNTEK 11:30-13:00

A RENDELÉSEK ELEJÉN MINDIG SOK A TELEFON, ILYENKOR NEHEZEBB ELÉRNI MINKET

WWW.CSOPAKRENDELŐ.HU

Csopak és Falonak
Háziorvosi Rendelő

HOGYAN IRÁSSA FEL RENDSZERESEN SZEDETT GYÓGYSZEREIT?

A LEGJOBB, HA E-MAILBEN KÉRI !

Igy nem kell sokat próbálkozni, ha
épp sok a telefonhívás a rendelésben

Küldjön emailt nekünk az alábbi
információkkal:

- Név
- Születési dátum
- Felírandó gyógyszer pontos
neve (mg, hányszor szedi)
- Hány hónapra írjuk fel (javasolt
3 hónapra)

rendelo@csopakrendelo.hu

Olim-Pharm
Kft.

Építőipari kivitelezés ÉPÜLET és KERTKARBANTARTÁS

Tevékenységeink:

Épületek: -átalakítása
-felújítása
-szobafestés
-burkolás
-villanszerelés
-víz-fűtés szerelés
-térburkolás

-fűnyírás
-fűkaszálás
-dísznövények gondozása

Tel: 06 20 956 4206

CSOPAK SMART APP

- EGYSZERŰ, GYORS, MODERN
AKTUALITÁSOK
- AZONNALI KAPCSOLAT A HIVATALLAL
AZONNALI INFORMÁCIÓKÖZLÉS ÉS -SZERZÉS
- KRÍZISHELYZETEK AZONNALI KEZELÉSE
(PL. CSÖTÖRÉS)
- TÉRTŐL, IDŐTŐL FÜGGETLEN

Download on the
App Store

Google play

Hirdetési lehetőség

Hirdetésfelvétel: a szerkesztőség címén vagy a +87/799-100
telefonszámon vagy e-mailben a marketing@csopak.hu
e-mail címen.

Hirdetési árak:

1/8 oldal 5.000 forint+ÁFA/egyszeri megjelenés,
1/4 oldal 10.000 forint+ÁFA/egyszeri megjelenés,
1/2 oldal 17.500 forint+ÁFA/egyszeri megjelenés,
1/1 oldal 35.000 forint+ÁFA/egyszeri megjelenés.

Keresztrejtvény

November havi rejtvényünk egy versidézet.

MEGFEJTÉS, 1. RÉSZ	HÁZTULAJ- DONOSNAK FIZETIK A LAKÓK	HALÁSZ ...; KOSSUTH- DÍJAS SZÍNÉSZNŐ	GÖDÖRBEN VAN!	... -BREAK; RÖVIDÍTETT TENISZ- JÁTSZMA	NYOMÓ, TASZÍTÓ	MÉTER, RÖVIDEN	RAJZ, KÉP, ILLUSZT- RÁCIÓ	... MARUT; B. TRAVEN ÍRÓ EREDE- TI (?) NEVE	CANNES CENTRUMA!	ARRÓL A HELYRŐL, VÁLASZ- TÉKOSAN	
											V
ID. ELŐTAG: HANG-, HALLÁS-						VALAMINEK A BELSEJÉBEN					
KÖRMEND HATÁRAI!			FÉLREHALL LÉTREHOZ, MEGALKOT, KREÁL						NÉGYZET- MÉTER, RÖV. "BÉKÉS" MADÁR		
AZ INFORMÁCIÓ EGYSÉGE				IDŐEGYSÉG DUGIG RAKOTT				HENGERES TESTŰ, TŰS- KÉS HAL KŰT PEREME			
SAVVAL MARAT, RÉGISEN					A HOSSZÚ- SÁG JELE EGYIPTOMI SZÁNTÓVETŐ		KISS ME ...; MUSICAL-CÍM PATTANÁS- SZERŰ MÉLY HANGOT AD				
A KÖR SUGARÁNAK JELE		BESZÁMOL, JELENT ÜVEGEZETT FEDETT HINTÓ								RÁDIUSZ, R. ... A HÍRES DUDÁS (MIKSZÁTH- NOVELLA)	
	FELBIZTAT VALAMI MEG- TÉTELÉRE MEGFEJTÉS, 2. RÉSZ										... TURNER; ÉNEKESNŐ, "A ROCK- NAGYI"
ERŐS MŰANYAG HORGÁSZ- ZSINÓR						VÉKONY SZÁLAK CSOMÓJA RÉGI HORDÓ- MÉRTÉK					
EZEN A HELYEN				ÚJSÁG, FOLYÓIRAT A VIRÁG GYÖKÉR- RÉSE				BUDAPESTI, RÖVIDEN A RÁDIUM VEGYJELE			
KEZDŐDIK A DÁRIDÓ!			FED, LEP, BORÍT A GRAMM JELE						BELSŐ HANG! PORTUGÁLIA AUTÓJELE		
	E										

IMPRESSZUM

Csopaki Hírek (ISSN 2063-5206) - Csupok Község Önkormányzatának közéleti havilapja
Szerkesztő: Fülöp Zsuzsanna
Lapterv: Zachar István - Tördelés: Kiss Csaba - Címlap kép: Urmai László festménye
E havi számunkban megjelent néhány kép ízelítő a naptárfotó pályázatra érkezett fotókból.
Nyomda: Tradeorg Nyomda Kft., Balatonfűzfő-gyártelep
Szerkesztőség/hirdetésfelvétel: 8229 Csupok, Polgármesteri Hivatal, Petőfi S. u. 2.
Telefon: 87/799-100 e-mail: marketing@csopak.hu

Az újságban közzétett cikkek, fotóművészeti alkotások, egyéb szerzői művek csak a szerző, illetve a szerkesztő írásbeli engedélyével többszörözhetőek, közvetíthetőek a nyilvánosság felé, tehetőek nyilvánosság számára hozzáférhetővé a sajtóban [Sztj. 36. § (2)]. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti tiltó nyilatkozatnak minősül.

Lapzárta: minden hónap 20.

Partnereink:

Önkormányzati Sajtószolgálat

PETRÁNYI CSOPAK

Kóstolja meg családi pincészetünk kiváló minőségű csopaki borait! Látogasson el a **Petrányi Borteraszra** Csopakra, ahol Szitahegy különleges múltjába és ígéretes jövőjébe kalauzoljuk vendégeinket!

CSOPAK SZÍNE-JAVA

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA!

PETRÁNYI BORTERASZ ÉS PINCE

H-8229 Csopak, Homokbánya utca 31.

Telefon: +36 30 515 7953 • E-mail: info@petranyipince.hu

 www.facebook.com/petranyibor

www.petranyipince.hu